

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Львівський національний університет імені Івана Франка
Юридичний факультет
Кафедра історії держави, права та політико-правових учень

Затверджено
на засіданні кафедри історії держави,
права та політико-правових учень
юридичного факультету
Львівський національний університет імені Івана Франка
(протокол № ___ від _____ 2024 р.)

Завідувач кафедри:
проф. Бойко І.Й. _____

Силабус з вибіркової навчальної дисципліни
«Стандарти діяльності та дисциплінарна відповідальність суддів»,
що викладається в межах ОПП «Право» другого (магістерського) рівня
вищої освіти для здобувачів з спеціальності 081 «Право» в межах
вибіркового блоку «Професійні стандарти та дисциплінарна
відповідальність юриста»
(1-й семестр)

**Силабус курсу «Стандарти діяльності та дисциплінарна відповідальність суддів»
2025-2026 навчального року (1-й семестр)**

Назва курсу	Стандарти діяльності та дисциплінарна відповідальність суддів
Адреса викладання курсу	79000, м. Львів, вул. Січових Стрільців, 14
Факультет та кафедра, за якою закріплена дисципліна	Львівський національний університет імені Івана Франка, юридичний факультет, кафедра історії держави, права та політико-правових учень
Галузь знань, шифр та назва спеціальності	08 Право, 081 Право
Викладачі курсу	Ригіна Олена Михайлівна, кандидат юридичних наук, доцент
Контактна інформація викладачів	Ригіна Олена Михайлівна - olena.ryhina@lnu.edu.ua, тел. (032) 239-41-73.
Консультації по курсу відбуваються	Очні консультації відбуватимуться в день проведення занять. За попередньою домовленістю можливі он-лайн консультації через Teams. Для погодження часу он-лайн консультацій слід писати на електронну пошту або телефонувати відповідному викладачу курсу.
Сторінка курсу	-----
Інформація про курс	Курс «Стандарти діяльності та дисциплінарна відповідальність суддів» спрямований на поглиблене вивчення етичних, професійних та правових стандартів, які регулюють діяльність суддів. У рамках курсу учасники ознайомляться з основними принципами суддівської незалежності, неупередженості та відповідальності.
Коротка анотація курсу	Дисципліна «Стандарти діяльності та дисциплінарна відповідальність суддів» є вибірковою навчальною дисципліною зі спеціальності 081 «Право», галузі знань 08 «Право», другого (магістерського) рівня вищої освіти в межах вибіркового блоку «Професійні стандарти та дисциплінарна відповідальність юриста», яка викладається в 1-му семестрі в обсязі 3 кредитів (за Європейською Кредитно-Трансферною Системою ECTS).
Мета та цілі курсу	<p>Метою курсу є формування у здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти глибокого розуміння стандартів професійної діяльності суддів, їхніх етичних зобов'язань та дисциплінарної відповідальності. Курс має на меті підвищення рівня знань про механізми контролю за діяльністю суддів, а також розвиток навичок аналізу та оцінки їх діяльності з точки зору відповідності встановленим стандартам.</p> <p>Завдання курсу:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Ознайомити здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти із основними міжнародними та національними стандартами, що регулюють діяльність суддів. - Розглянути етичні норми, які визначають поведінку суддів та їхню відповідальність перед суспільством. - Вивчити механізми дисциплінарної відповідальності суддів, включаючи процедури розгляду скарг та санкцій. - Аналізувати випадки порушень стандартів суддівської діяльності та їх наслідки. - Розвивати навички критичного мислення та оцінки етично складних ситуацій, з якими можуть стикатися судді. - Обговорити роль суддів у забезпеченні справедливого правосуддя та довіри до судової системи.

	- Підготувати здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти до практичного застосування знань у професійній діяльності, зокрема в контексті оцінки діяльності суддів та участі в дисциплінарних процедурах.
Література для вивчення дисципліни	<ol style="list-style-type: none"> 1. Біленчук П. Д. Правова деонтологія : підручник для вузів / П. Д. Біленчук, С. С. Сливка; ред. П. Д. Біленчук; Академія праці і соціальних відносин Федерації профспілок України. – К.: АТІКА, 1999. – 319 с. 2. Бралатан В. П. Професійна етика: навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. /В. П. Бралатан, Л. В. Гуцаленко, Н. Г. Здирко; Вінниц. держ. аграр. ун-т. – К.: Центр учбової л-ри, 2011. – 251 с. 3. Гусарєв С. Д, Тихомиров О. Д. Юридична деонтологія (Основи юридичної діяльності): Навч. посіб. – К.: Знання, 2005. – 655с. 4. Деонтологічний кодекс / Кодекс правил здійснення адвокатської діяльності адвокатів Європейського співтовариства, прийнятий делегацією 12 країн-учасниць у Страсбурзі в жовтні 1988 р. 5. Кодекс суддівської етики : Кодекс від 22.12.2024. URL: https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/n0001415-13#Text. 6. Лозовой В. О., Петришин О. В. Професійна етика юриста / НЮАУ ім. Я. Мудрого. – Харків : Право, 2004. – 176 с. 7. Меліхова Ю.А. Морально-професійна культура судді: історія і сучасність: монографія / Ю. А. Меліхова; Нац. юрид. ун-т ім. Ярослава Мудрого. – Харків, Право, 2015. – 217 с. 8. Подкопаєв С. В. Дисциплінарна відповідальність суддів: сутність, механізм реалізації. – 2.вид., випр. і доп. – Х. : ВД «ІНЖЕК», 2005. — 216 с. 9. Про Вищу раду правосуддя : Закон України від 21.12.2016 № 1798-VIII : станом на 15 квіт. 2024 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1798-19#Text. 10. Про судоустрій і статус суддів : Закон України від 02.06.2016 № 1402-VIII : станом на 8 серп. 2024 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1402-19#Text. 11. Професійна етика юриста: підручник / [В. С. Бліхар та ін.; за ред. проф. В. С. Бліхара]; Львів. держ. ун-т внутр. справ. - Львів; Хмельницький: Хмельниц. ун-т упр. та права, 2016. – 357 с. 12. Резолюція «Професійна етика правосуддя» (2018). 13. Рішення кваліфікаційно-дисциплінарних органів. 14. Хавронюк М. І. Дисциплінарні правопорушення і дисциплінарна відповідальність: Навч. пос. – К. : Атіка, 2003. – 240 с. 15. Rhode Deborah L. Moral Character as a Professional Credential // Yale Law Journal. – 1985. – № 94. – Р. 493–603. 16. Rhode Deborah L. Moral Character: The Personal and the Political // Loyola Univ. of Chicago Law Journal. – 1988. – № 20.
Тривалість курсу	90 год.
Обсяг курсу	32 години аудиторних занять. З них 16 годин лекцій, 16 годин практичних занять та 58 годин самостійної роботи
Очікувані результати навчання	<ul style="list-style-type: none"> • Розуміння основ правового регулювання: <ul style="list-style-type: none"> - Здобувачі другого (магістерського) рівня вищої освіти зможуть пояснити основні принципи та норми, що регулюють діяльність суддів в Україні, включаючи Конституцію, закони та міжнародні стандарти. • Знання стандартів суддівської етики: <ul style="list-style-type: none"> - Здобувачі другого (магістерського) рівня вищої освіти ознайомляться

	<p>з етичними стандартами, які стосуються суддів, та зможуть застосовувати ці принципи у своїй професійній діяльності.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Аналіз випадків дисциплінарної відповідальності: <ul style="list-style-type: none"> - Здобувачі другого (магістерського) рівня вищої освіти навчаться аналізувати випадки дисциплінарної відповідальності суддів, визначати критерії вини та можливі наслідки для суддів. • Оцінка ефективності дисциплінарних механізмів: <ul style="list-style-type: none"> - Здобувачі другого (магістерського) рівня вищої освіти зможуть оцінити ефективність існуючих механізмів дисциплінарної відповідальності суддів, виявляти їх переваги та недоліки. • Розробка рекомендацій щодо покращення стандартів: <ul style="list-style-type: none"> - Здобувачі другого (магістерського) рівня вищої освіти зможуть розробити рекомендації щодо вдосконалення існуючих стандартів діяльності суддів і механізмів їх дисциплінарної відповідальності. • Формування критичного мислення: <ul style="list-style-type: none"> - Здобувачі другого (магістерського) рівня вищої освіти навчаться критично оцінювати ситуації, що виникають у суддівській практиці, і обґрунтовувати свої рішення на основі етичних та правових стандартів. • Поглиблення знань про міжнародний досвід: <ul style="list-style-type: none"> - Здобувачі другого (магістерського) рівня вищої освіти ознайомляться з міжнародними стандартами та практиками дисциплінарної відповідальності суддів, що допоможе їм порівнювати та адаптувати їх до української системи. • Застосування отриманих знань на практиці: <ul style="list-style-type: none"> - Здобувачі другого (магістерського) рівня вищої освіти отримають можливість застосовувати набуті знання у реальних умовах, що сприятиме підвищенню якості їхньої професійної діяльності.
Ключові слова	Стандарти професійної діяльності, суд, суддя, судочинство, правосуддя, дисциплінарна відповідальність.
Формат курсу	Очний
	Проведення лекцій, практичних занять та консультації для кращого розуміння тем
Теми	<p>Тема 1. Введення в стандарти суддівської діяльності.</p> <p>Тема 2. Законодавче регулювання суддівської діяльності.</p> <p>Тема 3. Дисциплінарні процедури для суддів.</p> <p>Тема 4. Етичні порушення та їх наслідки.</p> <p>Тема 5. Роль суддів у забезпеченні справедливості та незалежності судочинства.</p> <p>Тема 6. Психологічні аспекти суддівської діяльності.</p> <p>Тема 7. Міжнародні стандарти суддівської діяльності.</p> <p>Тема 8. Суддівська відповідальність у контексті суспільного контролю.</p>
Підсумковий контроль, форма	Індивідуальний проект
Пререквізити	Для вивчення курсу здобувачі другого (магістерського) рівня вищої освіти потребують базових знань з правничих і гуманітарних дисциплін, достатніх для сприйняття категоріального апарату сучасних правових концепцій.
Навчальні методи та техніки, які будуть використовуватися під час викладання курсу	В процесі навчання використовуються наступні методи: лекція (подається фактичний матеріал, висвітлюються положення нормативно-правових актів тощо), проблемний метод (полягає у постановці перед студентами проблем доктринального і практичного характеру та аналізуються запропоновані студентами способи їх вирішення), інформаційно-пояснювальний метод (надається

	інформація доктринального, законодавчого, адміністративного, практичного характеру, статистична інформація тощо. Пояснюється значення окремих теоретичних конструкцій, нормативно-правових приписів та термінології), метод обговорення дискусійних питань (обговорюються проблеми реалізації положень сучасних правових концепцій, застосування положень чинного законодавства України, судова практика тощо).
Необхідне обладнання	Опанування дисципліни не передбачає використання спеціального обладнання та програмного забезпечення, крім загально вживаних програм і операційних систем.
Критерії оцінювання (окремо для кожного виду навчальної діяльності)	<p>Оцінювання проводиться за 100-бальною шкалою. Бали нараховуються за наступним співвідношенням:</p> <p>Відмінно (А) – присутність на заняттях, активність, написання та презентація есе, яке було оцінене на 46-50 балів.</p> <p>Дуже добре (В) - присутність на заняттях, активність, написання та презентація есе, яке було оцінене на 41-45 балів.</p> <p>Добре (С) - присутність на заняттях, активність, написання есе, яке було оцінене на 36-40 балів.</p> <p>Задовільно (D) – присутність на заняттях, написання есе, яке було оцінене на 31-35 балів.</p> <p>Достатньо (Е) - присутність на заняттях, написання есе, яке було оцінене на 26-30 балів.</p> <p>Незадовільна оцінка - відсутність на заняттях і есе оцінене на 25 балів та менше.</p> <p>Письмові роботи: Очікується, що здобувачі другого (магістерського) рівня вищої освіти виконують одну письмову роботу (есе). Академічна доброчесність: Очікується, що роботи здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти будуть їх оригінальними дослідженнями чи міркуваннями. Відсутність посилань на використані джерела, фабрикування джерел, списування, втручання в роботу інших здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти становлять, але не обмежують, приклади можливої академічної недоброчесності. Виявлення ознак академічної недоброчесності в письмовій роботі здобувача другого (магістерського) рівня вищої освіти є підставою для її незарахування викладачем, незалежно від масштабів плагіату чи обману. Відвідання занять є важливою складовою навчання. Очікується, що всі здобувачі другого (магістерського) рівня вищої освіти відвідають усі лекції і практичні заняття курсу. Здобувачі другого (магістерського) рівня вищої освіти мають інформувати викладача про неможливість відвідати заняття. У будь-якому випадку студенти зобов'язані дотримуватися усіх строків визначених для виконання усіх видів письмових робіт, передбачених курсом. Література. Уся література, яку здобувачі другого (магістерського) рівня вищої освіти не зможуть знайти самостійно, буде надана викладачем виключно в освітніх цілях без права її передачі третім особам. Здобувачі другого (магістерського) рівня вищої освіти заохочуються до використання також й іншої літератури та джерел, яких немає серед рекомендованих.</p> <p>Політика виставлення балів. Враховуються бали набрані на поточному оцінюванні, самостійній роботі та бали підсумкового оцінювання. При цьому обов'язково враховуються присутність на заняттях та активність здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти під час практичного заняття; недопустимість пропусків та запізнь на заняття; користування мобільним телефоном, планшетом</p>

	чи іншими мобільними пристроями під час заняття в цілях не пов'язаних з навчанням; списування та плагіат; несвоєчасне виконання поставленого завдання тощо.
<p>Орієнтовна тематика для підготовки індивідуального проєкту</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Етика суддів: основні принципи та їх реалізація в судовій практиці. 2. Дисциплінарна відповідальність суддів: механізми та процедури. 3. Порівняльний аналіз стандартів діяльності суддів в Україні та інших країнах. 4. Аналіз випадків дисциплінарних проваджень проти суддів в Україні. 5. Вплив медіа на дисциплінарну відповідальність суддів. 6. Роль суддів у забезпеченні прав людини: етичний аспект. 7. Суддівська незалежність та її обмеження в контексті дисциплінарної відповідальності. 8. Дисциплінарні стягнення: їх види та ефективність. 9. Суддівська етика та корупція: взаємозв'язок та рішення. 10. Впровадження стандартів поведінки суддів у системі правосуддя. 11. Суддівські декларації: обов'язки та наслідки за недотримання. 12. Як суспільство сприймає дисциплінарну відповідальність суддів? 13. Кодекси етики для суддів: порівняльний аналіз. 14. Вплив міжнародних стандартів на діяльність суддів в Україні. 15. Розгляд дисциплінарних справ: роль суддівського самоврядування. 16. Суддівська відповідальність в умовах політичного тиску. 17. Специфіка дисциплінарних проваджень у справах про недобросовісність суддів. 18. Суддівська відповідальність за неналежне виконання обов'язків. 19. Аналіз судової практики у справах про дисциплінарні порушення. 20. Контроль за суддівською діяльністю: роль державних органів. 21. Психологічні аспекти діяльності суддів: стрес і вплив на прийняття рішень. 22. Суддівська відповідальність у контексті правових реформ в Україні. 23. Етичні дилеми, з якими стикаються судді у своїй діяльності. 24. Вплив професійної підготовки на стандарти діяльності суддів. 25. Соціальні медіа та їх вплив на суддівську етику. 26. Система моніторингу суддівської діяльності: переваги та недоліки. 27. Дисциплінарна відповідальність суддів у контексті гендерної рівності. 28. Суддівська практика: наслідки дисциплінарних стягнень для кар'єри. 29. Дослідження впливу громадської думки на суддівську діяльність. 30. Перспективи вдосконалення системи дисциплінарної відповідальності суддів в Україні. <p>Примітка. Тематика індивідуальних проєктів є орієнтовною. Вона покликана зорієнтувати здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти у творчому пошуку, а не обмежувати його. Темі для індивідуальних проєктів можна запропонувати самостійно, або сформулювати на основі основних, уточнюючих та творчих питань до відповідних тем.</p>

Опитування	Анкету-оцінку з метою оцінювання якості курсу буде надано по завершенню курсу.
-------------------	--